**CYNGOR CYMUNED
LLANFIHANGEL-AR-ARTH
COMMUNITY COUNCIL**

POLISI AR WEITHREDOEDD ANNERBYNIOL GAN UNIGOLION

Adolygwyd a Mabwysiadwyd/
Reviewed and Adopted:

20.11.2023

CYNGOR CYMUNED LLANFIHANGEL-AR-ARTH

POLISI AR WEITHREDOEDD ANNERBYNIOL GAN UNIGOLION

1. Cyflwyniad

1.1 Mae'r Polisi hwn yn esbonio agwedd Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth tuag at unrhyw unigolion y bernir fod eu gweithredoedd neu eu hymddygiad yn annerbyniol.

2. Nodau'r Polisi

2.1 Ei gwneud yn glir i bob unigolyn, adeg y cysylltiad cyntaf a thrwy gydol eu hymwneud â'r swyddfa, beth all neu beth na all Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth ei wneud o ran eu cais. Yn hynny o beth, y bwriad yw bod yn agored a pheidio codi gobeithion neu ddyheadau na ellir eu bodloni.

2.2 Delio'n deg, yn onest, yn gyson a phriodol gyda phob unigolyn, gan gynnwys rhai y bernir fod eu gweithredoedd yn annerbyniol. Cred Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth fod gan bob person yr hawl i gael eu clywed, eu deall a'u parchu. Credir hefyd fod gan staff a chynghorwyr Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth yr un hawliau.

2.3 Darparu gwasanaeth sy'n hygyrch i bob unigolyn. Fodd bynnag, pan fernir fod gweithredoedd unigol yn annerbyniol, cedwir yr hawl i gyfyngu neu newid y gallu i dderbyn gwasanaeth Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth.

2.4 Gofalu nad yw aelodau eraill y cyhoedd, Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth na'i staff yn dioddef unrhyw anfantais gan bersonau sy'n ymddwyn mewn ffordd annerbyniol.

2.5 Rhoi i unigolion fanylion y trefniadau cwynion os ydynt yn dymuno gwneud cŵyn yn erbyn Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth a'r hawl i gysylltu ag Ombwdsmon y Gwasanaethau Cyhoeddus i Gymru os ydynt yn dymuno gwneud hynny.

3. Diffinio Gweithredoedd Annerbyniol gan Unigolion

3.1 Mae pobl yn gallu ymddwyn yn groes i'w cymeriad ar adegau anodd. Efallai fod yna amgylchiadau anodd neu annifyr sydd wedi peri iddynt orfod cysylltu â'n swyddfa. Nid yw Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth yn ystyried ymddygiad o'r fath yn annerbyniol dim ond oherwydd bod unigolyn yn ymddwyn mewn ffordd ymosodol neu benderfynol. Fodd bynnag, gall gweithredoedd unigolion sy'n flin, yn disgwyl llawer neu'n daer olygu y gwneir gofynion afresymol neu arddangos ymddygiad annerbyniol tuag at staff a chyngohorwyr. Dyma'r mathau o weithredoedd a ystyrir yn annerbyniol ac y mae'r polisi hwn yn ceisio eu rheoli. Mae Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth wedi grwpio'r gweithredoedd o dan dri phennawd bras:

3.1.1 Ymddygiad Ymosodol neu Ddifrïol

(i) Nid yw trais yn gyfyngedig i weithredoedd ymosodol all arwain at niwed corfforol. Mae hefyd yn cynnwys ymddygiad neu iaith (boed yn llafar neu'n ysgrifenedig) all wneud i Gynghorwyr/Staff deimlo'n ofnus, o dan fygythiad neu eu bod yn cael eu cam-drin.

(ii) Mae enghreifftiau o fathau o ymddygiad sy'n cael eu grwpio o dan y pennawd hwn yn cynnwys bygythiadau, trais corfforol, camdriniaeth eiriol bersonol, sylwadau difrïol ac anfoesgarwch. Bernir hefyd y gall datganiadau ymfflamychol a chyhuddiadau di-sail fod yn ymddygiad camdriniol.

(iii) Rydym yn disgwyl i'n staff gael eu trin yn gwrtais a chyda pharch. Mae trais at staff neu eu cam-drin yn annerbyniol. Fodd bynnag, nid yw'n dderbyniol pan mae gweithredoedd yn datblygu'n ymddygiad ymosodol tuag at Gynghorwyr a Staff.

3.1.2 Gofynion Afresymol

(i) Efallai y gwnaiff unigolion yr hyn a ystyrir yn ofynion afresymol ar Gynghorwyr a Staff trwy faint yr wybodaeth y gofynnant amdani, natur a graddfa'r gwasanaeth a ddisgwyliant neu nifer y troeon y cysylltant. Bydd yr hyn a ystyrir yn ofynion afresymol wastad yn dibynnu ar amgylchiadau'r ymddygiad ac ar ddifrifoldeb y materion a godir gan yr unigolyn.

(ii) Mae enghreifftiau o weithredoedd sy'n cael eu grwpio o dan y pennawd hwn yn cynnwys mynnu cael ateb o fewn cyfnod afresymol o amser, mynnu cael gweld neu siarad ag aelod penodol o'r staff, galwadau ffôn neu lythyrau parhaus, newid cynnwys y cais neu godi materion nad oes a wnelont nhw â'r mater dan sylw.

(iii) Bernir fod y gofynion hyn yn annerbyniol ac afresymol os ydynt yn dechrau cael effaith amlwg ar waith y Cyngor, megis cymryd gormod o amser Cyngorwyr a/neu Staff ar draul unigolion neu gyfrifoldebau eraill.

3.1.3 Dyfalwch Afresymol

(i) Derbynnir na fydd neu na all rhai unigolion dderbyn nad yw Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth yn gallu rhoi cymorth pellach iddynt na darparu lefel o wasanaeth sy'n wahanol i'r hyn a ddarparwyd yn barod. Efallai y byddant yn dal ati i anghytuno gyda'r weithred neu'r penderfyniad a gymerwyd ynghylch eu cais neu'n cysylltu'n ddiddiwedd â'r Cynghorwyr neu Staff am yr un mater.

(ii) Mae enghreifftiau o weithredoedd sy'n cael eu grwpio o dan y pennawd hwn yn cynnwys gwrthod yn barhaus i dderbyn penderfyniad a wnaed am gais, gwrthod yn barhaus i dderbyn esboniadau am yr hyn y gall neu na all y Cyngor hwn ei wneud a dal ati i ofyn am wybodaeth. Efallai fod y ffordd y mae'r unigolion hyn yn trin Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth yn gwbl resymol, ond eu hymddygiad parhaus wrth ddal ati i wneud hynny sydd ddim.

(iii) Bernir fod gweithredoedd unigolion taer yn annerbyniol pan gymerant yr hyn y mae Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth yn ei ystyried yn gyfran anghymesur o amser ac adnoddau.

4. Rheoli Gweithredoedd Annerbyniol gan Unigolion

4.1 Cymharol ychydig yw'r unigolion y mae Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth yn barnu fod eu gweithredoedd yn annerbyniol. Mae sut gaiff y gweithredoedd hyn eu rheoli yn dibynnu ar eu natur a'u maint. Os yw'n cael effaith andwyol ar allu Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth i wneud ei waith ac i ddarparu gwasanaeth i eraill, efallai y bydd angen cyfyngu cysylltiad unigol â Chynghorwyr a/neu Staff er mwyn rheoli'r gweithredoedd annerbyniol.

Efallai y bydd rhaid cyfyngu cysylltiad personol, ar y ffôn, ffacs, llythyr neu'n electronaidd neu trwy unrhyw gyfuniad o'r rhain. Ceisir cadw o leiaf un math o gysylltiad. Mewn sefyllfaoedd eithafol, dywedir wrth yr unigolyn yn ysgrifenedig fod eu henw ar restr 'dim cysylltiad personol'. Golyga hynny fod rhaid iddynt gyfyngu eu cysylltiad â Chyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth naill ai i gyfathrebu ysgrifenedig neu trwy drydydd parti.

4.2 Mae bygwth neu ddefnyddio trais corfforol, camdriniaeth eiriol neu aflonyddwch tuag at aelodau Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth a/neu ei Staff yn debygol o arwain at ddiweddu pob cysylltiad uniongyrchol gyda'r unigolyn. Efallai y rhoddir gwybod i'r heddlu am ddigwyddiadau o'r fath. Gwneir hynny bob tro os yw trais corfforol yn cael ei ddefnyddio neu ei fygwth.

4.3 Ni fydd Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth yn delio â gohebiaeth (llythyr, ffacs neu electronaidd) sy'n camdrin staff neu sy'n cynnwys cyhuddiadau sy'n brin o dystiolaeth gadarn. Pan mae hynny'n digwydd dywedir wrth yr unigolyn fod eu hiaith yn cael ei hystyried yn anweddus, yn ddiangen ac yn ddibwrpas. Gofynnir iddynt roi'r gorau i ddefnyddio iaith o'r fath a bydd Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth yn datgan na fydd unrhyw ymateb i'w gohebiaeth os na roddant y gorau i ddefnyddio iaith o'r fath. Efallai y bydd Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth yn mynnu fod unrhyw gysylltiad o hynny ymlaen yn digwydd trwy drydydd parti.

4.4 Bydd cynghorwyr a/neu staff Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth yn dod ag unrhyw alwadau ffôn i ben os bernir fod y galwr yn ymosodol, yn gamdriniol neu'n anweddus. Mae gan y Cynghorwr neu'r aelod staff sy'n cymryd yr alwad yr hawl i wneud y penderfyniad hwn, i ddweud wrth y galwr fod yr ymddygiad yn annerbyniol ac i ddod â'r alwad i ben os nad yw'r ymddygiad yn peidio.

4.5 Pan mae unigolyn yn gyson yn ffonio, ymweld, danfon dogfennau amherthnasol neu'n codi'r un materion, gall Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth benderfynu:

- cymryd galwadau ffôn oddi wrth yr unigolyn dan sylw ar adegau penodol ar ddyddiau penodol yn unig neu drefnu mai dim ond un person sy'n delio â galwadau neu ohebiaeth oddi wrth yr unigolyn o hynny ymlaen.

- cymryd camau eraill yr ydym yn eu hystyried yn addas. Fodd bynnag, fe fydd Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth wastad yn dweud wrth yr unigolyn pa gamau sy'n cael eu cymryd a pham.

5. Penderfynu Cyfyngu Cysylltiad

5.1 Mae gan aelodau Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth neu ei staff sy'n cael profiad uniongyrchol o ymddygiad ymosodol neu gamdriniol gan unigolyn yr awdurdod i ddelio'n syth gyda'r ymddygiad hwnnw mewn modd y maen nhw'n ei ystyried yn addas i'r sefyllfa ac yn unol â'r polisi hwn.

5.2 Ac eithrio penderfyniadau o'r fath a gymerir adeg y digwyddiad ei hun, cymerir penderfyniadau i gyfyngu cysylltiad gyda Chyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth dim ond ar ôl i gynghorydd ystyried y sefyllfa'n ofalus. Ble bynnag y bo modd, byddwn yn rhoi cyfle i unigolyn newid eu hymddygiad neu weithred cyn y gwneir penderfyniad. Dywedir wrth unigolion yn ysgrifenedig pam y gwnaed penderfyniad i gyfyngu cysylltiad o hyn ymlaen, beth yw'r trefniadau cysylltu cyfyngedig ac, os yn berthnasol, am faint y bydd y cyfyngiadau hyn yn parhau.

6. Apelio yn Erbyn Penderfyniad i Gyfyngu Cysylltiad

6.1 Gall unigolyn apelio yn erbyn penderfyniad i gyfyngu cysylltiad. Bydd cynghorydd nad oedd a wnelont â'r penderfyniad gwreiddiol yn ystyried yr apêl. Byddant yn rhoi gwybod yn ysgrifenedig i'r unigolyn naill ai fod y trefniadau cysylltu cyfyngedig yn dal ar waith neu y cytunwyd ar ffordd arall o ddelio â'r mater.

7. Cofnodi ac Adolygu Penderfyniad i Gyfyngu Cysylltiad

7.1 Mae Cyngor Cymuned Llanfihangel-ar-Arth yn cofnodi pob enghraifft o weithredoedd annerbyniol gan unigolion. Pan benderfynir cyfyngu cysylltiad unigol, gwneir nodyn o hyn yn y ffeil berthnasol ac ar unrhyw gofnod cyfrifiadurol perthnasol.

7.2. Gellir ail-ystyried penderfyniad i gyfyngu cysylltiad unigol os yw'r unigolyn yn ymddwyn mewn ffordd fwy derbyniol. Bydd Clerc yn adolygu'n rheolaidd statws pob unigolyn a chanddynt drefniadau cysylltu cyfyngedig.